గుప్తులు

⇒ గుప్తులు వైశ్య వర్ణానికి చెందినవారు.

→ గుప్త పాలనను స్థాపించిన వాడు → శ్రీగుప్తుడు.

→ శ్రీగుప్తుడు చౌద్ది సన్యాసులకొరకు 'మృగశిఖ' నగరము పద్ద ఒక మఠాన్ని నిర్మించాడు.

– ఇతని తర్వాత పాలకుడు ఘటోత్కచుడు.

→ ఘటోత్కచుని కుమారుడు – మొదటి చంద్రగుప్తుడు.

→ 319-20 లో 1వ చంద్రగుప్తుడు గుప్త పాలకుడు అయ్యాడు.

1వ చంద్రగుప్తుడు [320-335 AD] ఇతని శకం 320 లో గుప్త శకమును ప్రారంభించాడు.

– ఇతను నిజమైన గుప్త రాజ్య స్థాపకుడు.

→ ఇతను లిచ్ఛవి రాకుమార్తె కుమారదేవి ని వివాహమాడి నేపాల్, బిహార్ లను కట్టుంగా పొందాడు.

→ ఇతను రెండు రాజ బంగారు నాణేములను ముద్రించాడు. [ఆనరూపం, ఆమె భార్యరూపంతో]

సముద్రగుప్తుడు → [క్రీ.శ 335 – 380]

ఇతని బిరుదులు → 1) ఇండియన్ నెపోలియన్

2) వ్యాఘ్రపరాక్రమ

3) కవిరాజు

4) కుండల లోన

⇒ ఇతని ఒక గొప్ప సంగీతకారుడు [వీణ వాయిస్తాడు]

→ ఇతను గుప్త రాజులలో అతిగొప్పవాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

⇒ ఇతని సేనాని హరిసేనుడు అలహాబాద్ శాసనమును చెక్కా.

[ఈ శాసనం - సంస్కృతభాష, దేవనాగరి లిపి]

⇒ ఈ అలహాబాద్ శాసనంలో సముద్రగుప్తుని దండయాత్రల గురించి

ఈ శాసనం ప్రకారము సముద్రగుప్తుడు 12 మంది దక్షిణా భారతదేశ రాజులను, 9 మంది ఉత్తర భారతదేశ రాజులను ఓడించాడు.

— ఇతని కాలంలో బంగారు నాణేలను 'సువర్ణాలు' అని, వెండినాణేలను 'పణ', 'రూపక' అని, రాగి నాణేలను కాకిని లేదా కౌరీ లని పిలిచేవారు.

⇒ ఇతను 6 రకాల బంగారు నాణేలను ముద్రించాడు.

ఉదా: శిల్పని రూపంలో, పులిరూపంలో, వీణ వాయిస్తున్నట్లుగా, లక్ష్మీ రూపంలో, యుద్ధం చేస్తున్నట్లు, నౌక/ఖడ్గ రూపంలో

రెండవ చంద్రగుప్తుడు [క్రీ.శ 380 — 415] సముద్రగుప్తుని మరణానంతరం రామగుప్తుడు గుప్త పాలకుడు అయ్యాడు.

— ఇతని భార్య ధ్రువాదేవి. శక ఉజ్జయిని నగరాజు 3వ రుద్రసింహుడు ఈ రామగుప్తుని ఓడించి ధ్రువాదేవిని బంధించాడు.

→ ఇతను రామగుప్తుని సోదరుడు 2వ చంద్రగుప్తుడు 3వ రుద్రసింహుడిని ఓడించి వధించి ధ్రువాదేవిని విడిపించాడు. ఈ సందర్భంగా రెండవ చంద్రగుప్తుడు 'శకారి' అనే బిరుదును పొందాడు.

— తర్వాత రామగుప్తుడిని వధించి 'విక్రమాదిత్య' అనే బిరుదును పొంది 2వ చంద్రగుప్తుడు సింహాసనాన్ని అధిష్టించాడు.

⇒ ఇతని బిరుదులు →
1) సింహవిక్రమ
2) రాజాధిరాజు
3) శకారి
4) విక్రమాదిత్య

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

ఇతని ఆస్థానంలో నవరత్నాలు ఉండేవారు.

కాళిదాసుడు → అభిజ్ఞాన శాకుంతలం, మాళవికాగ్నిమిత్రం, విక్రమోర్వశీయం [నాటకాలు]

→ ఈ రఘువంశము, మేఘదూతం, ఋతుసంహారం, కుమారసంభవం (కావ్యాలు)

2) అమరసింహుడు → అమరకోశము [మొట్టమొదటి సంస్కృతం-సంస్కృతం నిఘంటువు]

3) వరాహమిహిరుడు ⇒ బృహత్ సంహిత

4) ధన్వంతరి ⇒

5) వరరుచి ⇒

6) క్షపణకుడు (SHAPNAK)

7) శంఖుడు

8) భేతాళభట్టు

9) ఘటకర్పర

⇒ ఇతని కాలంలోనే రామాయణం, మహాభారతం, పురాణాలు రచించబడ్డాయి.

→ అందువల్లనే ఇతని యుగాన్ని స్వర్ణయుగమని [ప్రధానంగా సాహిత్యం ఆధారంగా]

⇒ కామందకుడు - నీతిశాస్త్రము పాలకాప్యుడు - హస్త్యాయుర్వేదము

శూద్రకుడు - మృచ్ఛకటికము వాత్సాయనుడు - కామసూత్రము

ఇతని కాలంలోనే రచించారు.

→ క్రీ.శ 405 లో చైనా యాత్రికుడు ఫాహియాన్ గుప్తసామ్రాజ్యాన్ని దర్శించాడు.

→ ఇతను ఫోకోకి (Fokoki) అనే పుస్తకాన్ని రచించాడు.

→ ఈ పుస్తకంలో గుప్తుల ఆర్థిక సామాజిక రాజకీయ విషయాలను పేర్కొన్నాడు.

→ కంచిలో 10,000 మంది బౌద్ధ సన్యాసులు ఉండేవారని పేర్కొన్నాడు.

⇒ ఇతను ఢిల్లీ దగ్గర మెహ్రౌలి ఇనుప స్తంభ శాసనమును వేయించాడు. ఈ శాసనంలో బెంగాల్ విజయము గురించి పేర్కొనబడినది.

⇒ 2వ చంద్రగుప్తుని యుగాన్ని ఎలిజబెత్ యుగంతో పోలుస్తారు. [ఈ కాలంలో షేక్స్పియర్ e.t.c. ఉన్నా

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

⇒ చంద్రగుప్త విక్రమాదిత్యుడు తన మొదటి ప్రభావతి గుప్తను వాకాటక రాజు రెండవ రుద్రసేనుడికి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు.

→ వాకాటకులు విలిఫెంటా, కన్హేరి గుహలను తవ్వించారు.

→ 2వ చంద్రగుప్తుని యొక్క ప్రధాన సేనాని శిఖరసేనుడు. వీరసేనుడు.

కుమారగుప్తుడు ⇒ [క్రీ.శ 415 - 55] → ఇతను నలంద విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించాడు.

- ఇతను తన పరిపాలనను వివరిస్తూ తామ్ర పత్రాలను విడుదల చేసాడు.
- ఇతని కాలం నుండే మయూరుల దండయాత్ర ప్రారంభమైనది.

స్కందగుప్తుడు →[క్రీ.శ 455 - 467]

- ఇతను చివరి ఘన గుప్త పాలకుడు.

→ ఇతని కాలంలోనే మయూరుల దండయాత్ర అత్యధికమైనది.

→ స్కందగుప్తుని గురుతాత్ వైస్రాయి చక్రపాలిత, ఇతనికి మేటిది పర్ణదత్తుడు సుదర్శన తటాకమునకు మరమ్మత్తులు చేసారు.

→ ఇతని తర్వాత పాలకులను మేలిగుప్తులు అంటారు.

→ భానుగుప్తుడు ఏరాన్ శాసనమును వేయించాడు. [510 లో]. ఈ శాసనంలో మొట్టమొదటి సారిగా సతీసహగమనం గురించి పేర్కొనబడినది.

→ మేలిగుప్తులలో అతి ఘనవాడు - నరసింహగుప్త బాలాదిత్య. ఇతను మాల్వా పాలకుడు యశోధర్మనే తో కలసి మయూర దండయాత్రకుడు మిహిరకులుడిని ఓడించాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

హర్షవర్ధనుడు (క్రీ.శ 606 - 647)

⇒ హర్షవర్ధనుడు పుష్యభూతి వంశానికి చెందినవాడు. ఇతని తండ్రి ప్రభాకరవర్ధనుడు; తల్లి యశోమతి - రాజ్యవర్ధనుడు; సోదరి - రాజశ్రీ.

⇒ ప్రభాకరవర్ధనుడి మరణానంతరం రాజ్యవర్ధనుడు థానేశ్వర్ రాజ్యానికి పాలకుడైనాడు. సోదరి రాజశ్రీని కనౌజ్ రాజు గ్రహవర్మనకు ఇచ్చి వివాహం చేసాడు.

→ దేవగుప్తుడు గౌడ శశాంకుని సహాయంతో కనౌజ్‌పై దాడి చేసి గ్రహవర్మనను హతమార్చాడు. రాజశ్రీ మధ్యభారతదేశ అడవులకు పారిపోయింది.

→ ఈ విషయం తెలుసుకున్న రాజ్యవర్ధనుడు థానేశ్వర్ నుంచి బయలుదేరి కనౌజ్‌పై దాడిచేసి దేవగుప్తుడిని తరిమివేసాడు. తిరిగి ప్రయాణం చేస్తున్న రాజ్యవర్ధనుడి గౌడ శశాంకుడు మోసపూరితంగా దాడిచేసి అతనిని హతమార్చాడు.

⇒ రాజ్యవర్ధనుడు 16 సంవత్సరాల వయసులో హర్షవర్ధనుడు థానేశ్వర్‌కు రాజు అయ్యాడు

హర్షవర్ధనుని బిరుదులు → 1) 3వ అశోకుడు,

2) శీలాదిత్య

3) ఉత్తరాపథ స్వామి

⇒ ఇతను ప్రియదర్శిక, నాగానందం, రత్నావళి అనే గ్రంథాలను రచించాడు.

ఇతని ఆస్థానకవి మరియు చరిత్రకారుడైన బాణభట్టుడు - హర్షచరిత్రం

కాదంబరి

పార్వతీ పరిణయం అనే గ్రంథాలు రచించాడు.

→ క్రీ.శ 629 లో చైనా యాత్రికుడు హ్యుయాన్‌త్సాంగ్ హర్షవర్ధనుని ఆస్థానాన్ని సందర్శించాడు. ఇతను సి-యు-కి అనే గ్రంథాన్ని రచించాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ హర్షుడు బౌద్ధ మతాన్ని పోషించాడు. ప్రతీ 5 సంగలకు ఒకసారి హర్షుడు మహామోక్ష పరిషత్తులను ప్రయాగలో జరిపించేవాడు [మొత్తం 6 సార్లు నిర్వహించాడు]

→ తాను 5 సంగలలో సంపాదించిన సొమ్మును ఈ మహామోక్ష పరిషత్తులలో పేదలకు పంచేవాడు.

– సర్వమత సమ్మేళనమును కనౌజ్ వద్ద నిర్వహించాడు. ఈ సభకు హ్యుయాంగ్‌త్సాంగ్ అధ్యక్షత వహించాడు. ఈ సభలోనే బుద్ధుని యొక్క బంగారు విగ్రహం రూపొందించబడినది.

⇒ బౌద్ధ మతాన్ని విదేశాలలో వ్యాప్తి చేయుటకు కూడా నిర్ణయం తీసుకోబడినది.

→ హర్షుడు ఈరెండు శాసనాలను వేయించాడు. 1) సోంపట్

2) మధుబని

→ నలందా విశ్వవిద్యాలయమును ప్రపంచ ప్రఖ్యాత బౌద్ధ విశ్వవిద్యాలయంగా మార్చాడు.

– హ్యుయాంగ్‌త్సాంగ్ ఆ పుస్తకం సి-యు-కి లో నలందా విశ్వవిద్యాలయం గురించి వివరించాడు.

– హర్షుడు నలందా విశ్వవిద్యాలయంలో ప్రవేశం కొరకై మొట్టమొదటి సారిగా పోటీ పరీక్షలను ప్రవేశపెట్టాడు.

→ హర్షుని ఆస్థాన కనౌజ్ పాలుడు – అర్జునుడు. [శశాంకుడు మరణించిన తర్వాత అన్న హర్షుడు ఆ రాజధానిని థానేశ్వర్ నుంచి కనౌజ్‌కు మార్చాడు– 612 లో]

→ కనౌజ్‌ను పాలించిన చివరి గొప్ప పాలకుడు – 'యశోవర్మన్'.

– యశోవర్మన్ కాలంలోని భవభూతి ఈరెండు గ్రంథాలను రచించాడు.

1) ఉత్తరరామ చరిత 3) మాలతీ మాధవన్

2) మహావీర చరిత

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

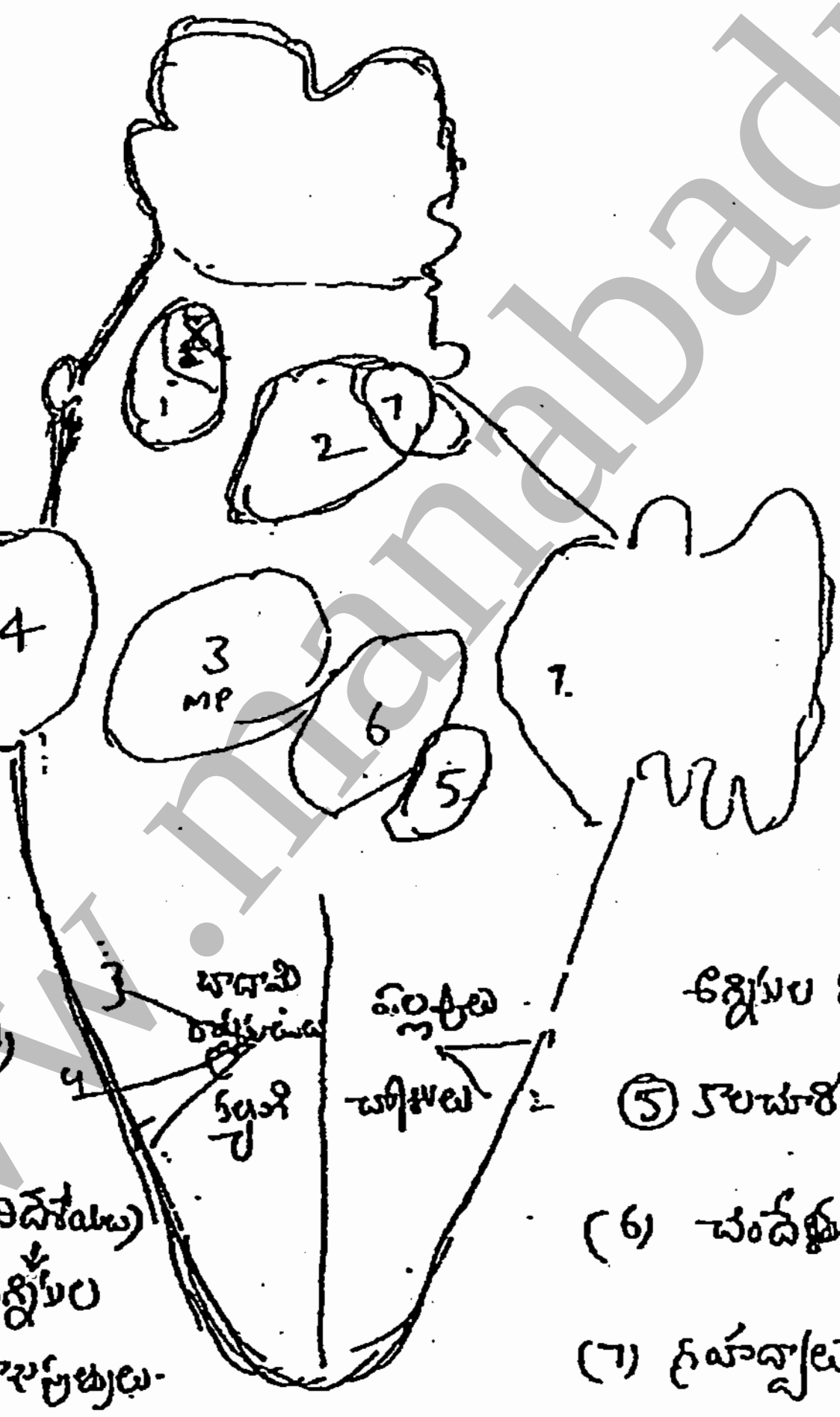
⇒ ఇలాంటి ఆస్థానంలోనే వాక్పతిరాజు 'గౌడవాహో' అనే గ్రంథాన్ని రచించాడు.

[గౌడవాహో - గౌడ నాయకుని మరణం]. గౌడ నాయకుడు బోధి వృక్షమును నరికివేసాడు.

TRANSITION PERIOD - పరివర్తనాకాలం

→ ఉత్తర భారతదేశం → 750 — 1200

→ దక్షిణ భారతదేశం → 550 → 1200.

అగ్నికుల రాజపుత్రులు (విదేశీ)

1. చౌహానులు
2) గూర్జర ప్రతీహారులు
3. పరమారులు
4. సోలంకీలు

(విదేశీయులు) అగ్నికుల రాజపుత్రులు.

అగ్నికుల ఇతర రాజపుత్రులు (స్వదేశీ)

(5) కాలచూరీలు (ఛేది)

(6) చందేలులు.

(7) గహడ్వాలులు.

(8) రాథోడ్‌లు (కనౌజ్)

9 → బెంగాల్ ను - పాలవంశం, సేనవంశం పాలించారు.

10) - కాశ్మీర్ ను - కర్కోటకులు, ఉత్పలులు, లోహారాలు అనే 3 వంశాలవారు పాలించారు.

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

దక్షిణ భారతదేశం ⇒

తూర్పు ప్రాంతం
1) పల్లవులు
2) చోళులు.

పశ్చిమ ప్రాంతం
3) బాదామి చాళుక్యులు
4) రాష్ట్రకూటులు
5) కల్యాణి చాళుక్యులు.

⇒ ఉత్తర భారతదేశం ⇒ 750 నుంచి 1200 మధ్యకాలంలో ఉత్తర భారతదేశాన్ని ప్రధానంగా రాజపుత్రులు పాలించారు. రెండు రకాల రాజపుత్రులు ఉండేవారు. వారు

1) అగ్నికుల రాజపుత్రులు → (విదేశీయులు) → చౌహానులు, గూర్జర ప్రతీహారులు, పరమారులు, సోలంకీలు.

2) అగ్నికుల ఇతర రాజపుత్రులు – స్వదేశీయులు – కలచూరిలు, చందేలులు, గహద్వాలులు, రాథోడ్‌లు.

⇒ బెంగాల్‌ను – పాల, సేన వంశాలు పాలించాయి.

కాశ్మీర్‌ను – కర్కోటకులు, ఉత్పలులు, లోహార వంశాలు పాలించాయి.

చౌహానులు ⇒ రాజధాని – శాకంబరి (SAKAMBARI)

స్థాపకుడు – వాసుదేవ

అతిగొప్పవాడు → పృథ్వీరాజ్ చౌహాన్ (3వ పృథ్వీరాజు)

⇒ ఇతను మొదటి, రెండవ తరాయిన్ యుద్ధాలలో పాల్గొన్నాడు.

– ఇతని ఆస్థానంలోని చాంద్‌బర్దాయ్ 'పృథ్వీరాజురాసో' అనే గ్రంథాన్ని రచించాడు.

– పృథ్వీరాజ్ చౌహాన్ కనోజ్ పాలకుడు జయచంద్రుని కుమార్తె సంయోగిత ను (సంయుక్త) ఎత్తుకు పోయి వివాహం చేసుకున్నాడు.

గూర్జర ప్రతీహారులు ⇒ మొదటి రాజధాని → BHIMMAL (భిన్మాల్)

రెండవ రాజధాని → కనోజ్.

స్థాపకుడు → మొదటి నాగభట్టుడు

అతిగొప్పరాజు – మిహిరభోజుడు.

⇒ మిహిరభోజుడు – భోజ్‌పూర్ పట్టణాన్ని నిర్మించాడు.

–) మహేంద్రపాల లేదా మహీపాల ఆస్థానంలోని రాజశేఖరుడు ఈ క్రింది గ్రంథాలు రచించాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ రాజశేఖరుడు – 1) కర్పూర మంజరి
2) బాల రామాయణం
3) బాల భారతం
4) విద్ధశాలభంజిక ఈనే గ్రంథాలు రచించాడు.

పరమారులు ⇒ రాజధాని – ధార్ (DHAR)
స్థాపకుడు – ఉపేంద్ర
గొప్పవాడు – బోజుడు.

→ భోజుడు – ఈ. భోజప్రబంధ సంస్కృతి గ్రంథించాడు.

→ చివరి రాజు ముంజ కాలంలో పద్మగుప్తుడు 'నవసాహసాంక చరిత్ర' అనే గ్రంథాన్ని రచించాడు.

సోలంకీలు ⇒ రాజధాని → అన్హిల్వాడ్
స్థాపకుడు → మూలరాజు I
గొప్పవాడు → జయసింహసిద్ధరాజు.

→ ఇతను 1113-14 లో సింహాసనమును ప్రారంభించాడు. ఇతని ఆస్థానంలో హేమచంద్రుడు 'ద్వాశ్రయ కావ్యాన్ని' రచించాడు.

చౌహాన్ వంశచరిత్ర →

కలచూరీలు ⇒ (చేది) ⇒ రాజధాని – త్రిపురి
స్థాపకుడు – కొక్కల (KOKKALA)
– లక్ష్మీకర్ణ
గొప్పవాడు – లక్ష్మీకర్ణ (ఇతని 3 కొంగల బొమ్మ ఉంటుంది)

చందేలులు ⇒ రాజధాని ⇒ ఖజురహో
స్థాపకుడు → నన్నుక
గొప్పవాడు → విద్యాధర

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

⇒ విద్యాధరే కాలంలో మొహమ్మదీయుని చందేల రాజ్యంపై దాడి చేసాడు.

→ చందేలులు ఖజురహో దేవాలయాలను నిర్మించారు. (ఎరుపు / నగ్న శైలి)

గ్రహద్వేషులు ⇒ రాజధాని – కనోజ్

స్థాపకుడు – చంద్రాధర

గొప్పవాడు → జయచంద్ర.

⇒ క్రీ.శ 1194లో మొహమ్మదీయోరి – చందావార్ యుద్ధంలో జయచంద్రను హతమార్చాడు.

రాథోడులు ⇒ రాజధాని – హస్తినాపుర

⇒ వీరు జయచంద్ర సంతతి వారమని ప్రకటించుకున్నారు. వీరి ఆస్థానంలోని శ్రీహర్షుడు నైషధ, ఖండనఖండ ఖాద్య అనే గ్రంథాలను రాసాడు.

పాలవంశము ⇒ రాజధాని – మొంఘీర్

స్థాపకుడు – గోపాలుడు – ఇతను ఉద్దండపుర విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించాడు. కొన్ని ఇతర

అతి ప్రాచీనం – ధర్మపాలుడు – ఇతను విక్రమశిల విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించాడు. (Bengal)

→ చాలా మతాలు (బౌద్ధ, తంత్రాలపై విశ్వసించుట) ఈ విక్రమశిల విశ్వవిద్యాలయం ద్వారా వ్యాప్తి చెందింది.

→ రామపాలుని కీర్తినెలుని సంధ్యాకరనందినీడు 'రామపాల చరిత' అనే గ్రంథాన్ని రాసాడు

⇒ రామపాలుడు వైద్య అనే మిత్రకారులతో పోరాటం చేసాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

సేనవంశము ⇒ మొదటి రాజధాని → నాడియా

రెండవ రాజధాని → గౌడ.

స్థాపకుడు → సామంతసేన

→ బల్లలసేనుడు కులినిజం అనే ఒక కొత్త నియమావళిని బ్రాహ్మణుల కొరకు ప్రవేశపెట్టాడు.

→ గొప్పవాడు → లక్ష్మణసేనుడు

→ లక్ష్మణసేనుడి ఆస్థానంలో పంచరత్నాలు (5గురు కవులు) ఉండేవారు. వీరిలో ముఖ్యమైనవాడు → జయదేవుడు. ఇతను గీతగోవిందమును రచించాడు.

ధోయీ → పవనదూతమును రచించాడు.

కాశ్మీరను పాలించిన వంశాలు ⇒

1) కర్కోటకులు → ముఖ్యుడు లలితాదిత్య కాశ్మీరలో మార్తాండ దేవాలయము (సూర్యదేవాలయము) ను నిర్మించాడు. ఇతని గురించి కల్హణుడి రాజతరంగిణిలో పేర్కొనబడినది.

2) ఉత్పాల వంశం ⇒ రాణి దిద్ద ఈవంశానికి చెందినది.

3) లోహరా వంశం ⇒ కవి భయసింహుని కాలంలో కల్హణుడు రాజతరంగిణిని రచించాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

దక్షిణ భారతదేశం ⇒ 550 → 1200 మధ్యకాలంలో దక్షిణ భారతదేశాన్ని
ప్రధానంగా ఈక్రింది రాజ్యాలు పాలించాయి. 1) పల్లవులు
1) 2) చోళులు
3) బాదామి చాళుక్యులు
4) రాష్ట్రకూటులు
5) కల్యాణి చాళుక్యులు.

⇒ పల్లవులు ⇒ రాజధాని – కంచి
స్థాపకుడు → సింహవిష్ణువు

⇒ మహేంద్రవర్మన్ (600-630) యొక్క బిరుదు – విచిత్రచిత్ర. ఇతను "మత్తవిలాస ప్రహసన" అనే పుస్తకాన్ని రచించాడు. ఇతని యొక్క కుడిమియమలై శాసనం సంగీతం గురించి తెలియజేస్తుంది.

→ మహేంద్రవర్మ యొక్క చిత్రకారపులి అనే ఇంకొకపేరు ఇతను చిత్రలేఖనానికి చేసిన సేవను గురించి తెలియజేస్తుంది.

→ ఇతని 'సిత్తన్నవాసల్' painting సాంప్రదాయాల పట్ల అనురాగాన్ని తెలుపుతుంది.

→ ఇతను మహాబలిపురంలో మహేంద్ర మండపమును నిర్మించాడు.

– ఇతను రెండవ పులకేశి చేతిలో ఓడిపోయి వేంగి ప్రాంతము (కృష్ణా-గోదావరి మధ్య) ను కోల్పోయాడు.

1వ నరసింహవర్మ ⇒ ఇతని బిరుదులు → మామల్ల / మహామల్ల
→ వాతాపికొండ

→ ఇతను పల్లవ రాజులలో అతిగొప్పవాడు. ఇతను మణిమంగళ యుద్ధంలో బాదామి చాళుక్యులలో గొప్పవాడైన రెండవ పులకేశిని హతమార్చి వాతాపికొండ అనే బిరుదును పొందాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ నరసింహవర్మ మహాబలిపురంలో పాండవ రథాలను, రాతికట్టడాలు (Rock cuts) నిర్మించాడు.

⇒ 2వ నరసింహవర్మ ⇒ ఇతనిని రాజసింహుడు అని పిలిచేవాడు.

- ఇతను కంచిలో కైలాసనాథ దేవాలయమును నిర్మించాడు.

→ మహాబలిపురంలో తీర దేవాలయము (Shoretemple) ను నిర్మించాడు.

- ఇతని ఆస్థానంలో దండిన్ అనే కవి - దశకుమార చరిత్ర.

అవంతీసుందరి కథ అనే పుస్తకాలను రచించాడు

→ పల్లవుల చివరి పాలకుడు - అపరాజితుడు.

→ పల్లవులు భరతనాట్యమును, కర్ణాటక సంగీతమును, దేవదాసి విధానమును ప్రవేశపెట్టారు.

చోళులు ⇒ మొదటి రాజధాని - తంజావూరు.

రెండవ రాజధాని - గంగైకొండ చోళపురం.

స్థాపకుడు → విజయాలయ.

→ 1వ పరాంతకుడు ఉత్తర మేరూరు శాసనమును వేయించాడు. ఈ శాసనం లోనే మొట్టమొదటిసారిగా గ్రామ స్థానిక స్వపరిపాలన గురించి పేర్కొనబడింది.

[ఉత్తర మేరూరు - తమిళనాడులో ఒక దేవాలయంలోని గోడలపై రాసాడు. దానినే]

రాజరాజ చోళుడు ⇒ ఇతని అసలు పేరు - అరుమోళి.

బిరుదు → మమ్మడి చోళ.

→ ఇతను తంజావూరులో బృహదీశ్వర దేవాలయం / రాజరాజేశ్వర దేవాలయమును నిర్మించాడు. ఈ దేవాలయాలలో రాజు, రాణి విగ్రహాలను పెట్టి పూజించే విధానమును దక్షిణ భారతదేశంలో మొట్టమొదటి సారిగా ప్రవేశపెట్టబడింది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

[భారత దేశంలో మొట్ట మొదటి సారిగా ఈ విధానం రాజస్థాన్ లోని లంతాదేవి దేవాలయంలో ప్రవేశ పెట్టబడింది.]

⇒ అప్పట్లో ఈ బృహదీశ్వర దేవాలయం అత్యంత ధనిక దేవాలయం. ఇతడు

– ఇతను ఉల్లూర్ శిలంను శిక్షించి దానిని మళ్ళీ చోళమండలం అని పేర్కొన్నాడు.

[అప్పటి శిలం రాజు మేఘవర్ణనే ను శిక్షించి]

⇒ క్రీ॥శ 1001 లో భూమి సర్వే విధానమును ప్రవేశపెట్టాడు.

⇒ రాజేంద్ర చోళుడు → బిరుదులు — గంగైకొండ

కడారనేకొండ.

→ ఇతను లిన్నీయ ఆసియాలోని శైలేంద్ర సామ్రాజ్య పాలకులను ఓడించాడు.

ఇతను గంగానది వరకు దండయాత్ర చేసాడు. గంగానది నుంచి జలమును తీసుకొని వచ్చి కావేరి నది ఒడ్డున ఈ సందర్భముగా గంగైకొండ చోళపురము అనే పట్టణాన్ని నిర్మించాడు. ఇక్కడే గంగైకొండ చోళేశ్వర అనే దేవాలయమును నిర్మించాడు.

కులోత్తుంగ చోళుడు ⇒ ఇతను దూరప్రాచ్య దేశములను స్వయంగా సందర్శించాడు.

⇒ వేంకటేంద్రుడు → చివరిపాలుడు.

→ తొండైమానే తిరుపతిలో శ్రీ వెంకటేశ్వర దేవాలయమును నిర్మించాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

బాదామి చాళుక్యులు ⇒ రాజధాని - బాదామి

స్థాపకుడు - 1వ పులకేశి.

అతిగొప్పవాడు - 2వ పులకేశి.

⇒ ఇతను మహేంద్ర వర్మను ఓడించి వేంగి ప్రాంతాన్ని ఆక్రమించాడు. వేంగి పాలనకై తన సోదరుడు కుబ్జ విష్ణువర్ధనుడిని నియమించాడు. ఆ తర్వాత కాలంలో వీరినే వేంగి చాళుక్యులు / తూర్పు చాళుక్యులు అని పిలిచారు.

⇒ 2వ పులకేశి ఆస్థాన కవి మరియు సేనాని అయిన రవికీర్తి ఐహోలు శాసనమును చెక్కించాడు. ఈ శాసనంలో 2వ పులకేశి నర్మదా యుద్ధంలో హర్ష వర్ధనుడిని ఓడించినట్లుగా పేర్కొనబడినది.

⇒ 2వ పులకేశి మరి మంగళ యుద్ధంలో 1వ నరసింహవర్మన చే వాతాపిని కోల్పోయాడు.

→ బాదామి చాళుక్యులు సుమారు 70 దేవాలయాలను నిర్మించారు. వీటిలో 70 దేవాలయాలు ఐహోలులో, 10 దేవాలయాలు బాదామిలో, 10 దేవాలయాలు పట్టడకల్ లో నిర్మించారు.

→ దక్షిణ భారతదేశ దేవాలయాలలో ప్రధానంగా విమానశైలి కనిపించేది. అందువల్లనే ఈ శైలిని ద్రావిడశైలి / ద్రావిడకళ అంటారు.

→ బాదామి చాళుక్యులు వేసర విధానమును ప్రవేశపెట్టారు - [ద్రావిడశైలి + బుద్ధిలశైలి సమ్మేళనం]

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

రాష్ట్రకూటులు ⇒ 1వ రాజధాని → ఎల్లోరా ఎల్లోరా

2వ రాజధాని → మాన్యఖేట్.

⇒ స్థాపకుడు → దంతిదుర్గుడు. ; అతిగొప్పవాడు → అమోఘవర్షుడు.

⇒ 1వ కృష్ణుడు ఎల్లోరా వద్ద కైలాసనాథ దేవాలయమును నిర్మించాడు.

→ అమోఘవర్షుడు మాన్యఖేట పట్టణాన్ని నిర్మించాడు. జైనమతాన్ని పోషించాడు.

→ ఇతను ప్రశ్నోత్తర రత్నమాల

కవిరాజ మార్గము -అనే పుస్తకాలు రచించాడు.

⇒ 3వ ఇంద్రుడు ఒక గొప్ప యుద్ధ వీరుడు. ఇతను కనోజ్‌ను ఆక్రమించాడు.

→ అప్పట్లో కనోజ్ ఆక్రమణ కొరకు ముగ్గురి మధ్య ప్రధానంగా యుద్ధం జరిగేది. వారు

పాల - ప్రతీహారులు - & రాష్ట్రకూటులు

కల్యాణి చాళుక్యులు ⇒ రాజధాని - కల్యాణి (మహారాష్ట్ర)

స్థాపకుడు - 1వ తైల

అతిగొప్పవాడు - 6వ విక్రమాదిత్యుడు. ఇతని ఆస్థానంలోని

బిల్హణుడు విక్రమాంక దేవ చరిత

చౌర పంచాశిక అను పుస్తకాలను రచించాడు.

⇒ 3వ సోమేశ్వరుడు అభిలాషితార్థ చింతామణి -అనే పుస్తకాన్ని రచించాడు.

పశ్చిమగాంగులు ⇒ రాజధాని- కోలార్

→ రాచమల్ల కాలంలో 'చాముండరాయ' శ్రావణ బెళగొళలో గోమటేశ్వర/బాహుబలి

విగ్రహాన్ని ప్రతిష్ఠించాడు.

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

⇒ తూర్పు గాంగులు ⇒ రాజధాని - కళింగపురం

→ అనంతవర్మన్ భువనేశ్వరీలో లింగరాజ దేవాలయం, (Erotic - నగ్న చిత్రాలు) పూరీలో జగన్నాథ దేవాలయమును నిర్మించాడు.

→ నరసింహ-I కోణార్క్‌లో సూర్య దేవాలయమును నిర్మించాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com